

L'instint (II)

Lester del Rey*

I si l'espècie humana no arriba a sobreviure?
Els robots es trobarien en la situació paradoxal de ser criatures racionals amb capacitat pròpia per a actuar i reproduir-se, òdhuc per a evitar la seva pròpia destrucció; però, tanmateix, haurien perdut amb llurs creadors i mestres tota raó de ser.

De fet, era gairebé una remor sense significació, tot i que haguessin descobert la possibilitat de mesurar-la. De tota manera, les mans restaven closes. La microsonda començà a penetrar en l'ombra dels agrupaments d'àtoms tot gratant al seu entorn.

- Fenomen. Molt mal fenomen. No posar acetona ací.
Cleoquat començà a esbrinar les seves fórmules sobre cromosomes i a escriure les complexes fórmules que ell emprava. Durant un instant **Centres** dubtà; tot seguit, i febrilment, es posà a prendre notes com els seus ajudants. Aquesta feina sembla ocupar-los moltes hores, i possiblement fou així. La memòria del robot havia romàs intacta, però dissortadament no disposava de mitjans de comunicació ràpids. Finalment, la relíquia grunyí i va girar-los l'esquena.

Besum va manipular un contacte.

- Sembla com si esperés a ser desactivat mentre no està de servei, la qual cosa no sembla tenir cap mena de sentit, oi? - observà el físic -. Escolteu mestre, o bé jo m'erro o bé el que estem fent s'assembla moltíssim al que vàrem fer amb la parella humana número onze?

- De fet, solament hi ha algunes diferències genètiques en tres dels cromosomes. Mireu quina quantitat de teixit cerebral sense interconnectar i allí on aparentment hi ha la junció entre l'intestí gros i els budells, quin racó més idoni per a les infeccions. Tot això no sembla pas una construcció, biològica eficaç, malgrat que la majoria dels animals son construïts de la mateixa manera! Crec que el vell robot tenia raó: així hauria d'haver estat fet l'**HOME**.

Fità els rostres entusiastes dels altres, però s'encongí d'espatlles. No tenien temps suficient per a construir un zigot i comprovar quin aspecte tindria. Els pressupostos eren exhaurits.

Solament aquest pensament hauria d'haver produït un efecte semblant al de l'esclat d'una bomba, però s'adonà que els altres havien pensat el mateix.

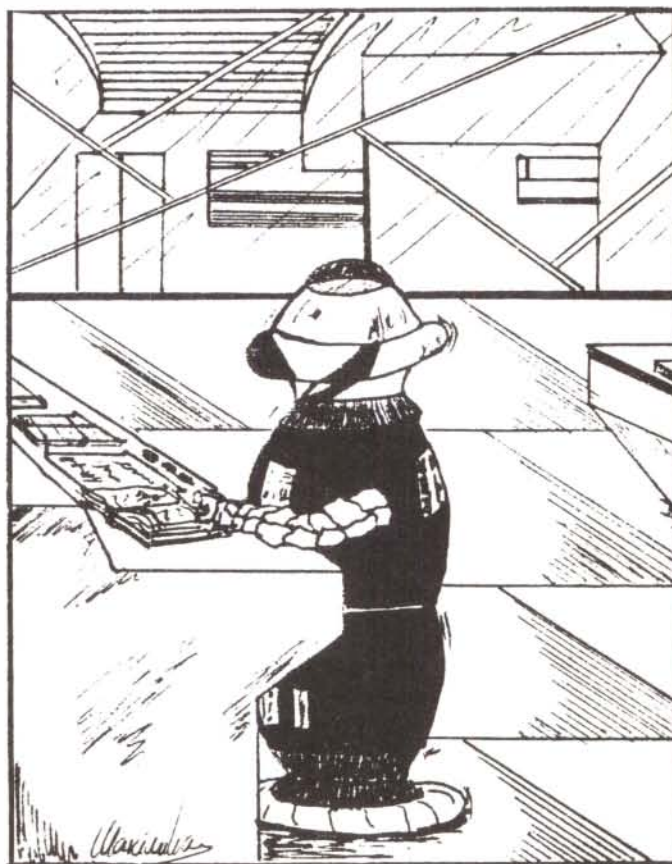
Cleoquat s'aixecà lentament.

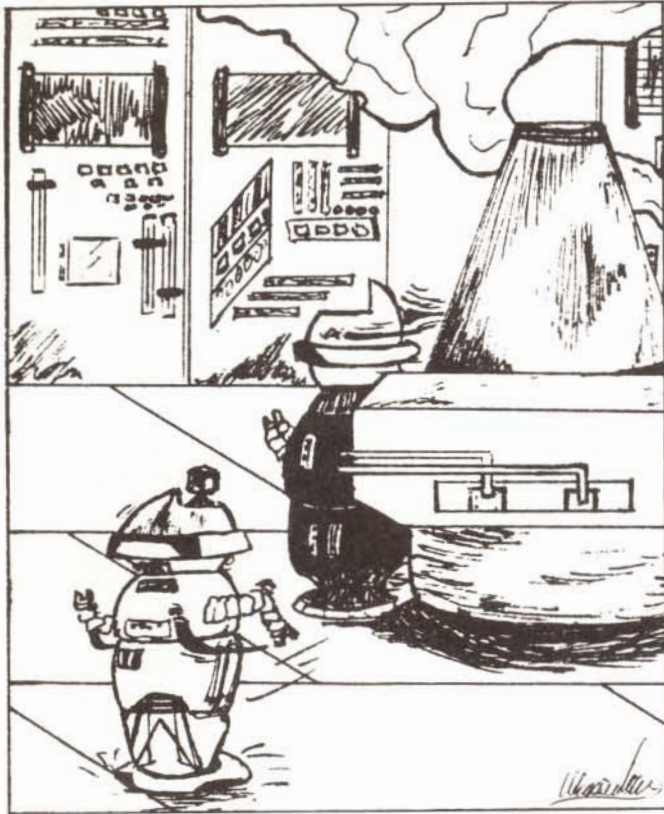
- Mestre, sempre podem veure què succeeix, tenim encara l'esperma de l'home que no va reeixir i solament ens cal modificar aquests tres cromosomes d'ací, sense fabricar cap cèl.lula nova. D'aquesta manera, podríem distreure'ns una mica abans d'anar a la recerca de les puces sorrenques que secreten àcid fluorhídric i amenacen les nostres colònies. Som-hi, us repto a veure qui enllesteix abans la confecció d'una cèl.lula, malgrat que disposeu d'un cos nou de trinca!

Centres va somriure sense gaire entusiasme, però es dirigí vers el laboratori cel.lular. Les seves mans varen penetrar en el camp magnètic i començà la manipulació.

De mica en mica, les seves mans començaren a anar soles; treballava i pensava. El sentit del protoplasma li arribava a les mans i es confonia en una mateixa cosa; òdhuc notava les seves reaccions quan col.locava una nova cadena i reemplaçava un àtom d'hidrogen per uns radicals oxhidrílics. Darrera d'ell hi havia quatre-cents anys de treball, d'un treball que havia estimat, que li havia permès d'albirar la possibilitat d'evolució de la seva raça.

Per a ell aqueixa mena de feina havia esdevingut instintiva, tot i que per a ell aquest concepte tenia solament un sentit estrictament verbal. Era un instint après, car l'instint restava quelcom d'un nivell més profund, tan aprofundit que la raó no arribava a dominar-lo. Solament l'**HOME** havia estat dotat de l'instint al mateix temps que d'intel.ligència emmagatzemant-los en algun lloc d'una minúscula cèl.lula temporal.

Dibuixos originals per a (ciència)
de Maxi Olivier

Centres se n'anà en el moment precís en què Cleoquatre s'allunyava del banc d'operacions. El robot més jove examinà la cèl.lula de Centres i aprovà amb el cap tot dient: "Menys anomalies i el treball del nucli és més precís." No puc apreciar on heu foradat la membrana. Bè, si disposéssim de trenta anys, encara que solament fossin vint, crec que arribaríem a retrobar l'HOME - o si més no una raça -, però no disposem d'aquest temps. ¿Haig de deixar el camp accionat?

Centres anava a afirmar amb el cap.

De sobte, va girar-se i tot adreçant-se a Besum exclamà: "¿l'Home pot invertir el camp temporal?"

- ¿Voleu dir accelerar el temps per aquest mitjà?

- No ho crec pas amb aquest model de camp, ens en caldria un de més potent. Crec que en una mitja hora en podria tenir un d'enllestit, però ¿per què accelerar el temps, amb totes les dificultats que això implica? ¿l en quina magnitud? ¿Deu mil o potser set mil vegades? Demà s'acaba el termini. Necessito vint anys en un sol dia.

Besum va moure el cap:

- No, si és el que jo em temia. Escolteu: cal accelerar-ho tot deu mil vegades, la qual cosa vol dir que les molècules dels cossos s'accelerem, tanmateix, en aquesta magnitud. Ara agafeu deu mil vegades 273 graus i això dóna una temperatura superior de deu milions de graus, i les molècules agafaran aquesta energia, és a dir, s'esberllaran com si es tractés d'una explosió; no, això no és possible.

- Fins on podeu arribar? - preguntà Centres.

Besum va pensar-s'ho deu vegades, potser solament nou:

- En funció de la capacitat d'absorció del material refractari, i això si instal·lem el material al soterrani, en el vell forn de coure.

Això no era suficient, calia disposar de no menys de deu anys. Centres deixà caure's en una cadira i es preguntà com el seu rar cervell, que els psicòlegs estudiaven debades, podia sentir-se cansat quan el seu cos no experimentava pas aquesta sensació.

Probablement això obeeia a un d'aquests circuits on ningú no s'atrevia a posar les grapes.

- De fet, podem coure alhora amb quatre camps - digué amb veu alentida -: el més gran a l'exterior, un

altre un xic més petit al seu interior i així fins a arribar a quatre. Nou elevat a la potència quatre, això dóna aproximadament un factor de 6.500 i s'acosta molt al que necessitem. Si arribem a augmentar el factor inicial de 9 una mica, arribaríem als vint anys de temps que ens són necessaris en un sol jorn. I encara que es produïssin pèrdues d'un camp a l'altre, no foren importants. Necessitaria dues hores de construcció.

- No si arreplegueu tots els materials i els introduïu com una closca dintra d'una altra. En cada nou estadi farien més via - digué Centquatze.

Besum observà que això necessitaria molt corrent elèctric.

Centres alçà les espatlles:

- I què? Si els diners que tenia assignats no eren suficients per a cobrir les despeses, el directori hauria de pagar-ne la diferència, car la despesa fou feta. D'altra banda, quan l'HOME hagués estat creat, no podrien pas tancar el laboratori de recerca biològica.

Centquatze anà a cercar les precioses cèl.lules a les incubadores que les alimentarien fins a llur plena maduresa, des d'on tot seguit passarien a les màquines d'ensenyament. El cos de Centquatze semblà desaparèixer i reparèixer com per encantament.

Centres va contemplar encara una vegada tota l'esceñificació i, atès que ja tot estava en marxa, girà cua i sortí de l'edifici. El seu dormitori es trobava a l'altre costat del carrer. Allí podria distreures tot llegint els seus dos llibres preferits, que havien estat impresos per l'HOME en d'altre temps. Aquest vespre podria estudiar aquella estranya pàgina de la història de l'HOME intitulada "L'alba de ies tenebres" que feia referència als coneixements que havia assolit l'HOME en una determinada època i que depassaven de bon tros els dels robots d'ara. Era molt més agradable que llegir l'incomprensible i misteriós llibre intítulat Mein Kampf. Es posaria en activitat mínima i meditaria a fi d'aprofundir l'estrany comportament del mascle i la femella que indueix a l'aparellament. Probablement es tractava encara d'un altre instint. Definitivament, l'HOME apareixia farcit d'instints.

Nogensmenys, trigà encara una estona abans d'encetar la lectura i, amb el llibre sobre els genolls, es plantejaria què sentiria en cas de posseir instints. Sens dubte, això hauria de comportar aspectes molestos. Tanmateix, hi havia indicis que també podia esdevenir-se quelcom agradable. De tota manera, aquestes qüestions les hauria de poder respondre ben aviat per l'observació directa, encara que ell no pogués arribar a fer personalment aquesta experiència. L'HOME hauria d'haver implantat, encara que solament hagués estat un de sol, l'instint en el cervell dels robots, just per saber què era. Va telefonar al laboratori. Cleoquatze li digué que tot funcionava amb normalitat i que els dos infants semblaven estar en bon estat. Darrera la finestra, un grup comentava les darreres noves sobre l'expedició feta a Arctaurus. En aquest aspecte concret, l'HOME no havia sabut igualar els robots. Havia desaparegut, i bé per un motiu o un altre, sense haver trobat la clau de l'intercanvi d'identitat per a depassar amb reeiximent el límit que imposa la velocitat de la llum.

Després, començà a pensar en el discurs que adreçaria al director Arpadeu un cop hagués reeixit. Certament, el plaer esdevindria curt, però suficient per a poder durar un parell de setmanes en el cervell del robot, que de fet expressaria el sentiment d'un científic quan arriba a demostrar que tot els altres van errats.

La vibració acústica de la telepantalla interrompé la seva pensa.

Accionà el commutador i va veure-hi la imatge de Cleoquatze. La joia de Centres va minvar bruscament

en veure els trets del jove robot. ¿Es tractava d'un altre fracàs?

- No - respongué l'altre amb el cap -. Almenys no en sé res. No m'ha estat possible de poder-los inculcar una educació completa. Semblava que la cinta operativa els molestava. Han rebut una bona part del programa, però el mascle ha arrabassat el seu casc i ha fet el mateix amb el de la femella. En aquest moment estan asseguts, es freguen el cap i observen llur entorn. D'altra banda, l'acceleració temporal és ja finida i no sé què fer.

- Deixeu-los tranquils fins que jo arribi. Si el procediment els és molest, ja l'acabarem més tard. ¿Com són, de fet?

- No ho sé ben bé del cert, mestre, sembla que bé - va dubtar i en veu baixa afegí -. Mestre, això no m'agrada, hi ha quelcom que no rutlla. No sé el que és, però el cas és que jo m'ho esperava tot d'una altra manera. El mascle acaba de donar una empenta a la femella i l'ha fet caure a terra. ¿Penseu que és llur instint de destrucció?... No, sembla que no, ara ella es troba asseguda prop d'ell i el seu cap es recolza en ell i li té agafada la mà. ¿Això no formava part del ritual en l'aparellament segons els llibres?

Centres anava a contestar amb un somriure. Semblava que l'instint ja estava en dansa.

De sobte, una veu desconeguda l'immobilitzà:

- Ep, vosaltres, els robots, ací a quina hora es menja? Parlaven! Aquest devia ser el mascle. I malgrat que, certament, no eren expressions d'agraïment i tampoc de bona educació com havia esperat **Centres**, aquest fet no era pas important. En els llibres, hom trobava gent de tota mena, alguns d'ells eren ben educats mentre que d'altres eren grollers. Probablement calia imputar la grolleria al fet d'haver forçat el programa educatiu amb enregistraments potser no del tot adients amb l'experimentació social. Això hauria d'esser millorable amb el temps.

Es girà vers **Cleoquat**, però el jove robot ja no hi era i la pantalla no mostrava altra cosa que la nua paret. **Centres** sentia una veu gruixuda que cridava novament, grollera, brutal, barrejada amb una altra veu estrident que devia pertànyer a la femella. Ambdues veus s'escoltaren constantment barrejades amb la remor dels robots, tot i que hom no arribava a distingir els mots.

Sense perdre temps s'adreçà de pressa vers els laboratoris. L'instint, el mascle ja l'havia manifestat i la femella també havia reaccionat. Caldria anar amb molta cura amb la parella des de bon començament i amb tota naturalitat, car el cert era que la resposta global al problema dels robots era, finalment, a l'abast de la mà. Solament calia emprar paciència i una mica de temps. !Que a **Arpadeu** li cruixin les dents i que la gent bavegi pels exploradors d'**Arctaurus**! Avui la bioquímica havia esdevingut la veritable reina, amb la potència i la màgia de la intel·ligència unida a l'instint.

Cleoquat sortia del laboratori seguit d'un altre robot. El jove robot semblava feliç i expressava una emoció que **Centres** no va pas saber interpretar. El bioquímic alçà la testa i el jove robot mogué ràpidament la mà:

- No puc pas aturar-me, tenen fam.

I desaparegué ràpidament. **Centres** s'adonà de sobte que no havien fet provisió ni de fruita ni de llegums i no coneixia tampoc les necessitats reals de l'**HOME** en aquest sentit. Sortosament, **Cleoquat** se n'ocupava. Recorregué el passadís tot sentint veus barrejades i cridaneres. Semblava com si els robots anessin en totes direccions, amb diferents propòsits. El laboratori principal on es trobava la parella semblava trobar-se en silenci.

Centres es deturà davant la porta i es preguntà com s'hi adreçaria. De moment, no calia preguntar res.

Avui no els molestaria amb la seva presència ni esperava explicar-los quin era el propòsit final. Calia donar-los la benvinguda i familiaritzar-los amb aquest nou

món que devia ser estrany per a llurs sentits, donat que solament havien estat ensinistrats amb cintes enregistrades en temps prehistòrics. El començament de l'adaptació no hauria de ser fàcil, acostumar-se a un món poblat solament per robots, sense homes. La qüestió de l'instint que tant l'havia preocupat durant tant de temps podia esperar encara uns dies.

La porta s'obrí davant d'ell i entrà a la sala fitant la taula baixa on eren asseguts. Semblaven trobar-se bé, ni contrariats ni angoixats, encara que, això, no podia garantir-ho sense conèixer-los millor. Tampoc no hauria pogut afirmar que el mascle, en veure'l, no va arronsar les celles amb supèrbia quan és girà per fitar-lo.

- Encara un altre robot, veritat? Bé, atanseu-vos, què voleu?

De sobte, **Centres** no es preguntà ja com havia d'adreçar-se a l'**HOME**. S'inclinà tot atansant-se a la parella i l'instint li féu abaixar la veu i adoptar un to humil i dir:

- Res, amo; solament servir-vos.

I va esperar dolçament.

FI

Lester del Rey